Szegedi Egyetem

Életmentés: havi 400 liter

Látogatás a Véradó Állomáson

Néhány helyiség csupán a II. számú Sebészeti klinika egyik oldalfolyosóján. A Szegedi Véradó Állomás.

Vezetője dr. Gaál György adjunktus, sebészorvos. Megalakulásától kezdve irányítja a Véradó Állomás működését.

Nagy fontosságú, a szó szoros értelmében életmentő fontosságú ez az intézmény. Mert célja, hivatása valóban emberi életek megmentése.

A két sebészeti klinika, a két belgyógyászati klinika, a női és a gyermekklinika s a két szegedi kórház havonta átlag 400 liter konzervált vért használ föl. Elsősorban a sebészeti műtéteknél s a csecsemőknél gyakran szükséges vércseréknél döntő, hogy mindig rendelkezésre álljon minden vércsoportban a szükséges mennyiségű palackozott konzervált vér. De a belgyógyászatban is mind gyakrabban alkalmazzák gyógyító eljárásként különböző betegségeknél a vérátömlesztést. Nem is beszélve a szüléseknél oly gyakori nagy vérveszteség pótlásáról, amelynek ugyancsak életmentő szerepe lehet.

Ez az igény hívta életre annak idején a Szegedi Véradó Állomást. S évről-évre nagyobb az a vérmennyiség amire szükség van a város klinikáin és kórházaiban betegek százainak megmentéséhez.

Az életmentésről beszélgetünk Gaál adjunktussal. A közelmúltban T. L. battonyai tanár életét adta vissza a Véradó Állomásról származó konzervált vér. Haemofiliás beteg. Tíz liter vérből készített friss plazmát használtak fel, hogy megmentsék. Sikerült.

S hány példát lehetne felsorolni!

Ötödik éve, hogy mozgalmat kezdeményezett a Vöröskereszt városi szervezetével karöltve a Véradó Állomás a térítésmentes véradás bevezetése érdekében. Franciaországban, Angliában, Bulgáriában és Jugoszláviában a véradás eleve térítésmentes. Az emberbaráti tettel össze nem egyeztethető nyereségvágy kikapcsolásán s a pénzmegtakarításon túl számos egyéb pozitívuma is van a térítésmentes véradásnak.

A mozgalom első évében 1961-ben 100 liter vért adtak Szegeden térítés nélkül. Tavaly 1 ezer 200 litert. Idén pedig 1 ezer 800 literre szeretné növelni a térítésmentesen adott vér minnyiségét a Véradó Állomás. Ez persze még mindig csak az évi összmennyiség mintegy 45—50 százalékát jelentené.

Hogy nem lehetetlen dolog, nem utópia a teljesen térítésmentes véradás azt több Csongrád megyei példa bizonyítja. Hiszen Hódmezővásárhelyen, Szentesen és Makón tavaly már teljesen térítésmentes volt a véradás.

A térítésmentes véradás szempontjából különösen jó kezdeményezésnek bizonyultak a kiszállásos véradó napok. Az idén már eddig 50 kiszálláson vettek részt szegedi és szegedkörnyéki üzemekben, vállalatoknál termelőszövetkezeteknél a Véradó Állomás munkatársai. A Szegedi Ruhagyár, a Textilművek, a Felszabadulás Tsz, a Szegedi Tervezővállalat dolgozói közül különösen szép számmal jelentkeztek véradásra. Eredményes volt a véradónap a Konzervgyárban is. A szegedkörnyéki falvak közül Pusztaszeren, Pusztamérgesen, Kiskundorozsmán és Üllésen jártak eredménynyel a Véradó Állomás munkatársai.

Az említett jó példák mellett különösen érthetelen és elszomorító volt a tavaly megrendezett egyetemi véradó nap nagyon is szerény eredménye. Éppen az Orvostudományi Egyetem hallgatóinak részvétlensége volt megdöbbentő. Hiszen nekik aztán tudniok kell milyen nemes és fontos célt szolgál a véradás. Az egyetem oktatói közül számosan jó példát mutattak. A Mikrobiológiai Intézet oktatói kara Ivánovics professzor vezetésével teljes számban adott vért. Ugyanígy megjelentek és vért adtak a Fül-Orr-Gége klinika, a Sebészeti és a Nőgyógyászati klinika orvosai is. A hallgatók viszont nem mentek el. S ugyanez a részvétlenség mutatkozott a Természettudományi Kar és a Jogi Kar hallgatói, a Tanárképző Főiskola hallgatói körében is.

Az idén a Szegedi Véradó Állomás ismételten megrendezi az Egyetemi véradó napot. Reméljük, a tavalyinál nagyobb sikerrel s jobb eredménnyel.

Egy a térítésmentes véradók közül. A Szegedi Véradó Állomás munkatársai fölkeresik véradóikat a város üzemeiben, vállalatainál.

Somogyiné felv.

Véradás után a Szegedi Konzervgyárban.

Vélemények az egyetemi tömegsportról

Elmondta Tari János és Nagy László

Tari János, mielőtt rátért tapasztalataira, *néhány tényt* közölt, amelyek Ladányi Lajos cikkét egészítették ki. Teljesült az, amiért az ifjúság harcolt — *két* KISZ-felelős foglal helyet a SZEAC vezetőségében. A második félévben két tornateremben a tömegsport számára heti 28 óra áll rendelkezésre. (Az időbiztosítás a minőségi szakosztályok edzésidejének rovására történt.)

Kb. 180 férfi, és 70 női, rendes, tiszta felszerelés várja a résztvevőket. A kijelölt időpontokban egy szertáros adja ki a szükséges eszközöket.

A lehetőséget a fiatalok mégsem használják ki. Egy-két megmozdulástól eltekintve üresen állnak a tornatermek.

Az utóbbi megállapításból már következik egy alapvető tanulság. Szervezési hibáról van szó: nem működnek a KISZ-sportfelelősök.

A SZERVEZÉSRŐL

Az MTS lehetővé tette, hogy tanfolyamának részvevői edzői-bírói képesítést szerezzenek. Így megoldódott volna a mérkőzések vezetésének problémája, s a tanfolyamon szerzett tudás hasznosítható a falusi sportvezető-gyakorlatban is. A beinduláshoz húsz résztvevő kellett, ám tizenhatan jelentkeztek (a Jogi és a Természettudományi Karról). *Egyáltalán, a bölcsészek tudtak erről?*

A SZEAC megalakította a Tömegsportbizottságot, amely a hivatástudat elmélyítését és a sportélmény biztosítását kívánja szolgálni. A jövőben a szervezéshez feltétlenül szükséges a KISZ-sportvezetők együttdolgozása a bizottsággal. (A Bölcsészettudományi Karon jelenleg még nincs kari sportfelelős, s az évfolyamokon belül egy ember látja el a sport- és kultúrfelelős funkcióját. Tavaszra évfolyamok és karok közötti versenyt tervezünk. Május közepéig minden bajnokságot le kell bonyolítani! A labdarúgás kispályás lenne. *Az eddigiekben hiba volt, hogy nem állítottunk fel kötelező bajnoki rendszert.* Nehézségként merül fel, hogy az egyes karok esetében a KISZ-szervezés nem egységes. A jogászoknál évfolyamok szerint léteznek az alapszervezetek, a TTK-n szakok szerint történik a csoportosítás, a bölcsészeknél pedig egy évfolyamon belül több alapszerv funkcionál. Mi évfolyamokra szeretnénk felépíteni a sportmunkát, mert a kisebb egységek rendszeres körmérkőzéseit a jelenlegi létesítmények nem bírnák el. A sportfelelősöknek kell eldönteni a bajnokság csoportosítását, az egyes mérkőzések idejének összehangolását — *ebben áll a feladatuk.* A SZEAC biztosította a helyet és a fölszerelést. Anyagi kérdést jelent még ma, de irányzatként tűztük ki, hogy minden kar a saját maga választotta színben és címerben játszhasson. A jelenlegi lehetőségeket is ki kellene használniuk a hallgatóknak! Viszont ismét a szervezésen múlik, hogy a hallgatókban tudatosodjon a lehetőség.

A lányok passzivitását is fel lehetne oldani a labdajátékok megszervezésével. A propaganda számára biztosítva van egy foto-laboratórium is. Mindinkább „női egyetem leszünk". Ahhoz, hogy tíz lány egyet akarjon, össze kell fogni őket. A jelenlegi helyzeten véleményem szerint egyedül a KISZ képes segíteni!

Csakis a fiatalok és a sportvezetők, a KISZ-funkcionáriusok akaratán múlik, hogy lesz-e tömegsport.

Úgy érzem, hogy a Tanárképző Főiskolán megy a tömegsport. Aki nálunk épegészséges ember, az mind mozog — mondta Nagy László.

LÉTESÍTMÉNYEK

Különösen a téli időszakban nehéz a helyproblémát megoldani. Négy tantermünk van. Télen heti tíz-tizenkét órában bonyolíthatunk le versenyeket. Tavasztól kezdve természetesen kitágul ez a keret. Az érdeklődés sokkal nagyobb a helylehetőségnél, ami csökkentett programot eredményez a téli hónapokban. Az eredmények azt tanúsítják, hogy az adottságokat maximálisan kihasználjuk. A bajnokságok megszervezése KISZ alapszervezetek formájában történik. Vasárnaponként termet biztosítunk a csoportok, szobák közötti versenyeknek.

A HALLGATÓK ELFOGLALTSÁGA

A szombat és a szerda délután kevés ahhoz, hogy a társadalmi munka, KISZ-foglalkozások mellett eredményes sportmunkát is lehessen végezni. Megnehezíti a szervezést és a lebonyolítást a még érvényben lévő három-szakrendszer, a különböző tipusú oktatás.

Megoldást jelentene, ha még egy, délután szabadok maradna a hallgatók számára. Sikerült a terem-hiányt is áthidalni pl. az asztalitenisszezők esetében. A kollégium nem rendelkezik asztallal. A női csapatnak csak kétszer van edzése, a hét többi napján mindenki használhatja az eszközöket.

Bár a termek elsősorban a szakosztályok számára vannak leterhelve, a tömegsport vonatkozásában mutathatunk fel eredményeket. A sportkör a szakosztályok munkájában részt nem vevők testi nevelését akarja szolgálni. *A KISZ sportfelelősök valamilyen formában érdekeltek a sportkörön belül is.* Így tudjuk elérni a lehetőségek maximális kihasználását: tömegversenynaptárt állítottunk össze, amely kiküszöböli az összeütközéseket.

Előbbre szeretnénk jutni a propaganda területén. Elsősorban a kisebb versenyek azok, amelyekről a hallgatók nem tudnak. Kibővítjük a tömegversenyek hirdetéséhez a személyi állományt — elsősorban rajz-szakosokra támaszkodunk.

Alapvető megoldást fog jelenteni egy sportkombinát felépítése amelyre az új ötéves terv folyamán kerül sor. A kijelölt területen az elmúlt évben már megkezdtük a villanyoszlopok és a kerítés kiszedést, a talaj planírozását.

Géza F.

S A K K

Rovatvezető: dr. Blahó György

SZÉLJEGYZETEK

Vallomás

Tűnődve kutatok könyveim között. Melyiket emeljem le a polcról? Melyiket olvassam? Ujjaim tétován simítanak végig a katonás rendben sorakozó kötetek gerincén. Legalább is rendben állnak ott, ahová pöttöm fiam még nem ér föl). Itt egy nagysikerű újdonság kelleti magát tarka köntösében, ott egy klasszikus alkotás figyelmeztet szemrehányóan műveltségem tátongó hiányaira; a verskötetek már eleve legyintenek: tudják, hogy megint valamelyik útleírásra vagy visszaemlékezésre esik a választás. A Kosztolányi kötet megvetően odasúgja szomszédjának:

„Olvasgat is. Főképp miniszterek és bárgyú hadvezérek vallomá-[sát,
sosem regényt vagy verseket..."

Röstellem, de így van. Egyre több gyönyörűséget lelek megtörtént eseményeknek és a világ tényeinek leírásában. Egy való életsors izgalmasabb számomra, mint a kitaláltak, akármilyen toll is cifrázta művészire őket. Legyen bármennyire szélesen hömpölygő és medrével mélyen a valóságba ágyazott egy regény meséjének sodra: csak egyetlen agy csinálmánya — míg a körüttünk zajló napok vagy régmúlt idők históriájában ezernyi apróbb-nagyobb emberi vágy, törekvés, elképzelés, akarat fonódik össze, simul egymásba vagy szegül szembe, meg nem unható, kiszámíthatatlan kimenetelű kavargásban. Hogy fellelkesített valaha Dürrenmatt Babilonba leszálló angyala, mennyire elbűvölt a Délszigeten bolyongó Hadadur és Szüdeli! Most meg Karsai Elek és Trevor-Roper a kedvencem...

Öregszem.

No és az egykori nagy élmény: a sakk? Ez a különös játékvilág, 64 mezős végtelenség, a fantázia sajátos szabályok gúzsába kötött szárnyalása, rejtjeles eszmék kavargása, a mezőkkel, átlókkal, sorokkal meg vonalakkal és 32 bábbal üzött elvont agytorna? Vele hogyan állsz te öregedő, valóságra szomjazni kezdő fiú? Nem kezded unni?

Jobban kedvelem, mint valaha. Mint játék kerített annak idején varázsába: az ipics-apacsnál bohókásabb és a bikaviadalnál is véresebb, variációs lehetőségeivel a lottót hatványozottan túlszárnyaló és a rulettnél is nagyobb szenvedéllyé váló, minden futballmeccs izgalmát (láttál már időzavart, olvasóm?) messze-messze hajazó játék. Ma azzal ragad el, hogy nincs benne semmi mesterkélten kiagyalt. Miniatűr, de teljes világ; fokozott iramú élet. Csak sejthető, de végig ki nem számítható történés; örökújú és mégis kezdettől fogva azonos kavargás. Emberi szándékok, elképzelések, tervek és akaratok kristálytiszta összecsapása; egymás ellen szegülő, mégis azonos törvényeknek engedelmeskedő agyak, idegek és jellemek nyersen erőszakos, ugyanakkor művészivé sűrített küzdelme. Az érdem és igazság, máskor a kajánul vigyorgó véletlen egymást váltogató diadala. Megunhatatlan csoda.

Kíváncsi vagyok: újabb két évtized múltán vajon mivel fogom majd indokolni iránta való rajongásomat?

Azok a dánok!

Okoznak néha meglepetést.

Ez a Larsen nagymester például fölényesen kiverte a világbajnoki küzdelemsorozatból Ivkovot, mégpedig annak saját házájában. Holott — Flórián Tibor szerint — a fogadások 3:1 arányban szóltak az utóbbi javára és — Tal véleménye alapján — a sakkozók 95 százaléka a délszláv nagymester győzelmét várta. (Mint keserűen bevallotta: ő is; egyetlen Larsen játszmát sem nézett át a felkészülés hónapjaiban, csak Ivkovra számított). Az eredmény egyik döntő tényezője alighanem az volt, hogy Ivkov is csupán a saját győzelmére számított...

Micsoda meglepetés!

Olyasfajta, mint az 1960-as római olimpián, amikor a dán labdarúgó-csapat kiverte az elődöntőben a favoritnak tekintett magyar olimpiai válogatottat. Senki sem számított a dánok győzelmére, legkevésbé a magyarok. Micsoda meglepetés!

De miért meglepetés? Hiszen az az olimpiai válogatottunk — lényegében alkalmi együttes lévén — nem vett részt semmilyen nemzetközi díjmérkőzésen, ami alkalmat adhatott volna az összehasonlításra. Az előkészületek során egyszer játszott a dánokkal és ki is kapott tőlük. De a szakértők megokolták, hogy az az eredmény miért nem számít és a magyar csapat maradt a favorit.

Miért volt meglepetés Larsen győzelme? Hiszen a félelmetes szovjet nagymesterötössel szemben pluszban maradva holtversenyben első helyen végzett azon a zónaközi versenyen, ahol Ivkov csak a 7. helyen tudott kikötni és csupán a vitatott „szovjetellenes" klauzula segítségével juthatott a világbajnokjelölti versenybe. De a szakértők megmagyarázták, hogy ez az eredmény miért nem számít és Ivkov volt a favorit.

Be furán is tudja csoportosítani agyunk a tényeket, ha neki úgy tetszik!

A támadás művészete:

GRÜNFELD-VÉDELEM. Geller—Szmiszlov, Moszkva, 1965. április 25.

Andante.

1. d4, Hf6. 2. c4, g6. 3. Hc3, d5. 4. cd, Hd5: 5. e4, Hc3: 6. bc, Fg7. 7. Fc4, c5. 8. He2, 0—0. 9. 0—0 Hc6, 10. Fe3, Vc7. 11. Bc1, Bd8.

Crescendo

f2. f4, e6. 13. Kh1, b6.

Vivace

14. f5! Ha5. 15. Fd3, ef. 16. ef, Fb7. 17. Vd2, Be8. 18. Hg3, Vc6. 19. Bf2, Bad8. 20. Fh6, Fh8. 21. Vf4, Bd7.

Forte

22. He4! c4. 23. Fc2, Bde7. 24. Bcf1! Be4:

Fortissimo

25. fg!! f6. 26. Vg5! Vd7. 27. Kg1! Az el-pontot védi! Fg7.

Furioso

28. Bf6:! Bg4. 29. gh+, Kh8. 30. Fg7:+, Vg 7: 31. Vg4:!! sötét feladta. 31. lépésben 8 felkínált áldozat!

Indul új feladványfejtő versenyünk:

1. J. Oudot és F. Michel

Fide Revue 1964.

Világos: Kb2, Vd1, Be5, Fg8, Fh8, Hd3 (6)

Sötét: Kd4, Vg7, He8; gy: a7, b5, e3 (6)

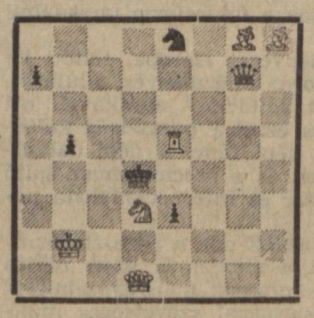

Matt 2 lépésben.

Egy régi szegedi eszperantista ajándéka

Szegeden működik a Magyarországi Eszperantó Múzeum és Könyvtár, amely a közelmúltban egy igen értékes magángyűjtemény anyagával lett gazdagabb. Répás Dezső nyugdíjas, régi szegedi eszperantista 240 könyvből, folyóiratból és egyéb kiadványokból álló eszperató nyelvű dokumentum-gyűjteményét a múzeumnak és könyvtárnak adta. Az önzetlen segítőszándékról tanúskodó gesztus eredményeként a könyvtár értékes angol, dán, belga, svájci, katalán, észt, kínai antológiákkal és folyóiratokkal gazdagodott.

SZEGEDI EGYETEM

A József Attila Tudományegyetem, az Orvostudományi Egyetem és a Tanárképző Főiskola lapja. Megjelenik havonta kétszer. Főszerkesztő: **Papp Lajos.** Szerkesztőség: Szeged, Magyar Tanácsköztársaság útja 10 Tel.: 51-98, 23-30 Kiadásért felel: **Kovács László** a Csongrád megyei Lapkiadó Vállalat igazgatója. Kiadóhivatal: Szeged, Tanácsköztársaság útja 10 Tel.: 35-00, 31-16. A lapot az intézmények pártbizottságai terjesztik. Ára 50 fillér. Előfizetés negyedévre 3 Ft

Szegedi Nyomda Vállalat